

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО

13 січня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Полтава
2021–2022 н.р.

Робоча програма «Гендерна політика: історичний досвід» для здобувачів вищої освіти

Мова викладання – державна.

Розробники: Макарець С. В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін
Помаз Ю. В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Протокол від 13 січня 2021 року № 10

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин	90	90
Кількість кредитів	3	3
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Рік навчання (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекції (годин)	16	4
Семінарські (годин)	14	2
Лабораторні (годин)	-	-
Самостійна робота (годин)	60	84
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для ЗВО заочної форми навчання) (годин)	-	20
Вид підсумкового контролю	залік	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують вивченню навчальної дисципліни «Гендерна політика: історичний досвід»: «Історія та культура України», «Філософія», «Правознавство».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти необхідних знань з гендерної проблематики, застосування основних теоретичних положень для аналізу гендерних відносин та гендерної політики в суспільстві, що є необхідним у формуванні гендерно неупередженого світогляду.

Основні завдання навчальної дисципліни: вироблення системи знань про гендер, гендерну політику, гендерну рівність; аналіз основних положень теорії та історії гендеру; набуття умінь і навичок розпізнавати гендерні проблеми, здійснювати гендерний аналіз, враховувати гендерний підхід при плануванні, розв'язувати гендерні конфлікти, що виникають у повсякденному житті та професійній діяльності; формування гендерної культури особистості, вільної від статево-рольових стереотипів.

Компетентності:

загальні

1. Здатність до сприйняття альтернативних поглядів, толерантність.
2. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.
3. Уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання.
4. Здатність діяти політично й соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання:

1. Знати теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості.
2. Виявляти й аналізувати гендерні проблеми, обмежувальні функції гендерних стереотипів.
3. Використовувати знання гендерної теорії в різних сферах професійної діяльності та задля профілактики гендерних асиметрій, будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Гендер як наука і навчальна дисципліна. Гендерна політика. Об'єкт, предмет та завдання курсу. Гендер як категорія аналізу соціально-політичних процесів. Поняття гендерного підходу. Зв'язок категорій гендерної політики з категоріями інших наук. Методи гендерних досліджень. Державна гендерна політика: суть, зміст, завдання. Принципи гендерної політики. Стратегії гендерної політики (політика позитивних дій, антидискримінаційна політика, гендерний мейнстрімінг). Типи гендерної політики. Сучасні моделі гендерної політики. Механізм реалізації гендерної політики. Основні етапи вирішення гендерних суспільних проблем. Характерні риси та особливості гендерної політики в Україні.

Тема 2. Розвиток гендерних відносин у світовій історії. Гендерні відносини: від первісності до християнства. Чоловік та жінка епохи Середньовіччя. Особливості гендерних відносин Нового часу. Зародження феміністичних рухів. Вплив глобальних змін ХХ століття на гендерні процеси. Особливості гендерних відносин тоталітарних держав. Зміни в гендерній історії на межі ХХ–ХХІ століть.

Тема 3. Жіночий рух як соціокультурний феномен. Феміністський рух. Витоки та передумови виникнення жіночого руху. Стимулюючі фактори зростання самосвідомості жінок. Жіночий рух: форми, завдання, історія становлення та розвитку. Причини виникнення фемінізму як всесвітнього руху жінок. Суть та зміст феномену фемінізму. Перша хвиля фемінізму (середина ХІХ ст. – 60-ті рр. ХХ ст.): боротьба жінок за виборче право і досягнення юридичного рівноправ'я статей. Друга хвиля фемінізму (кінець 60-х – кінець 80-х рр. ХХ ст.): перехід від боротьби за рівність прав до боротьби за рівність можливостей для жінок. Третя хвиля фемінізму (з 90-х рр. ХХ ст.): усвідомлення природи конструювання гендерних ідентичностей. Філософія жіночого існування Сімони де Бовуар. Основні етапи та тенденції розвитку жіночого руху в Україні. Відродження жіночого руху у незалежній Україні та його вплив на формування гендерної політики.

Тема 4. Гендерна політика у сфері економіки і трудових відносин. Система інститутів гендерної влади в економіці. Механізм формування гендерної нерівності у трудових відносинах. Гендерна структура зайнятості. Горизонтальна та вертикальна гендерна сегрегація. Гендерний часовий розрив. Продуктивна і репродуктивна праця. Гендерна дискримінація на ринку праці. Гендерний розрив у рівнях економічної активності, зайнятості і безробіття та його причини. Гендерна асиметрія у розподілі економічних ресурсів. Теорії домогосподарства. Фемінізація бідності. Гендерний аналіз бюджету.

Тема 5. Політична сфера: гендерний аспект. Участь жінок і чоловіків у політичних процесах в Україні і світі. Політична нерівність статей. Гендерний дисбаланс в представництві в органах влади і самоврядування. Проблема гендерного розриву. Вплив гендерних стереотипів на рішення виборців. Квотування як інструмент встановлення гендерної рівності. Гендерний аспект політичного лідерства.

Тема 6. Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров'я. Соціальні норми і гендерні відмінності в управлінні освітою. Гендерний вимір доступності освіти. Гендерна політика у сфері науки. Політико-правовий статус жінки у сфері освіти та науки. Гендерна політика у сфері академічної науки. Індикатори гендерної рівності у сфері охорони здоров'я. Гендерна політика Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ). Основні чинники гендерних відмінностей захворюваності. Проблема гендерної рівності у сфері охорони здоров'я. Гендерний підхід та соціальна політика у сфері охорони здоров'я.

Тема 7. Гендерні відносини в сім'ї. Гендерна сімейна політика. Шлюбно-сімейні інститути в гендерно-історичних дослідженнях, їх ключові характеристики, еволюція і диференціація. Проблема примусу і свободи у виборі партнера. Еволюція шлюбних моделей і характер внутрішньосімейних відносин. Гендерний розподіл влади і ролей у сім'ї. Патріархальна, матріархальна та егалітарна сім'я. Гендерна нерівність у сім'ї. Гендерні контракти: «працююча мати»(конвенційний), «повсякденний», «нелегітимний»,

«кар’єрно орієнтована жінка», «домогосподарка», «спонсорський». Егалітарний тип відносин між статями.

Тема 8. Гендерні стереотипи. Проблеми гендерної рівності й ЗМІ. Дискримінація за ознакою статі. Соціально-психологічна природа стереотипізації. Гендерні стереотипи як соціальнопсихологічні феномени. Психологічні та соціальні функції гендерних стереотипів. Гендерні стереотипи в мові, ЗМІ та рекламі. Вплив гендерних стереотипів на розвиток особистості. Засоби масової інформації як технології створення гендеру. Гендерна лінгвістика. Чоловічі й жіночі образи в художній і періодичній літературі. Анімація, художній фільм, реклама як інструменти гендерних технологій.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
Тема 1. Гендер як наука і навчальна дисципліна. Гендерна політика.		2	-	8	11		-	8
Тема 2. Розвиток гендерних відносин у світовій історії.		2	2	8	11	2	-	8
Тема 3. Жіночий рух як соціокультурний феномен. Феміністський рух.		2	2	8	11	-	-	8
Тема 4. Гендерна політика у сфері економіки і трудових відносин.		2	2	7	10	-	-	8
Тема 5. Політична сфера: гендерний аспект.		2	2	8	11	2	-	8
Тема 6. Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров’я.		2	2	7	11	-	-	8
Тема 7. Гендерні відносини в сім’ї. Гендерна сімейна політика.		2	2	7	11	-	-	8
Тема 8. Гендерні стереотипи. Проблеми гендерної рівності й ЗМІ.		2	2	7	11	-	2	8
Індивідуальні завдання (контрольна робота для ЗВО заочної форми навчання)					20	-	-	20
Усього годин	90	16	14	60	90	4	2	84
ЕКЗАМЕН	-	-	-	-	-	-	-	-

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Гендер як наука і навчальна дисципліна. Гендерна політика.	-	-
2	Тема 2. Розвиток гендерних відносин у світовій історії.	2	-
3	Тема 3. Жіночий рух як соціокультурний феномен. Феміністський рух.	2	-
4	Тема 4. Гендерна політика у сфері економіки і трудових відносин.	2	-
5	Тема 5. Політична сфера: гендерний аспект.	2	-

6	Тема 6. Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров'я.	2	-
7	Тема 7. Гендерні відносини в сім'ї. Гендерна сімейна політика.	2	-
8	Тема 8. Гендерні стереотипи. Проблеми гендерної рівності й ЗМІ.	2	2
	Разом	14	2

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Гендер як наука і навчальна дисципліна. Гендерна політика.	8	8
2	Тема 2. Розвиток гендерних відносин у світовій історії.	8	8
3	Тема 3. Жіночий рух як соціокультурний феномен. Феміністський рух.	8	8
4	Тема 4. Гендерна політика у сфері економіки і трудових відносин.	7	8
5	Тема 5. Політична сфера: гендерний аспект.	8	8
6	Тема 6. Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров'я.	7	8
7	Тема 7. Гендерні відносини в сім'ї. Гендерна сімейна політика.	7	8
8	Тема 8. Гендерні стереотипи. Проблеми гендерної рівності й ЗМІ.	7	8
	Індивідуальні завдання (контрольна робота для ЗВО заочної форми навчання)		20
	Разом	60	84

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в аудиторний та позааудиторний час - контрольної роботи.

9. Оцінювання результатів навчання (денна форма навчання)

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
1. Знати теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості.	<ul style="list-style-type: none"> • словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда) • наочні (ілюстрування) 	<ul style="list-style-type: none"> • усний контроль (опитування на семінарських заняттях) • розв'язування тестів • виконання завдань самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи в розрізі тем, написання реферату, підготовка презентації)
2. Виявляти й аналізувати гендерні проблеми, обмежувальні функції гендерних стереотипів.	<ul style="list-style-type: none"> • практичні (робота з навчально-методичною літературою) • методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, метод використання життєвого досвіду) 	<ul style="list-style-type: none"> • усний контроль (опитування на семінарських заняттях) • виконання завдань
3. Використовувати знання гендерної теорії в різних сферах професійної діяльності та задля профілактики гендерних асиметрій, будувати		<ul style="list-style-type: none"> • усний контроль (опитування на семінарських заняттях) • виконання завдань

оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні.		самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи в розрізі тем, підготовка презентації)
--	--	--

Оцінювання результатів навчання (заочна форма навчання)

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
1. Знати теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості.	<ul style="list-style-type: none"> • словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда) 	<ul style="list-style-type: none"> • усний контроль (опитування на семінарських заняттях) • розв'язування тестів • виконання завдань самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи в розрізі тем, написання контрольної роботи, підготовка презентації)
2. Виявляти й аналізувати гендерні проблеми, обмежувальні функції гендерних стереотипів.	<ul style="list-style-type: none"> • наочні (ілюстрування) • практичні (робота з навчально-методичною літературою) 	<ul style="list-style-type: none"> • виконання завдань самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи в розрізі тем, написання контрольної роботи, підготовка презентації)
3. Використовувати знання гендерної теорії в різних сферах професійної діяльності та задля профілактики гендерних асиметрій, будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні.	<ul style="list-style-type: none"> • методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, метод використання життєвого досвіду) 	<ul style="list-style-type: none"> • виконання завдань самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи в розрізі тем, написання контрольної роботи, підготовка презентації)

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 1	40	40	24
ПРН 2	40	40	24
ПРН 3	20	20	12
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

10. Форми оцінювання результатів навчання (денна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Опитування на семінарських заняттях		Розв'язування тестів		Виконання завдань самостійної роботи		Написання реферату		Підготовка презентації	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	6	10	7	12	5	8	3	5	3	5
ПРН 2	9	15	7	12	2	3	3	5	3	5
ПРН 3	6	10	-	-	3	5	-	-	3	5

Форми оцінювання результатів навчання (заочна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Опитування на семінарських заняттях		Розв'язування тестів		Виконання завдань самостійної роботи		Написання контрольної роботи		Підготовка презентації	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 1	2	3	7	12	3	5	9	15	3	5
ПРН 2	1	2	7	12	4	6	9	15	3	5
ПРН 3	-	-	-	-	3	5	6	10	3	5

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування на семінарських заняттях: 0-5 балів;
- розв'язування тестів: 0-12 балів (денна форма навчання), 0-24 бали (заочна форма навчання);
- виконання завдань самостійної роботи: 0-2 бали;
- написання реферату (денна форма навчання): 0-10 балів;
- підготовка презентації: 0-15 балів;
- написання контрольної роботи (заочна форма навчання): 0-40 балів;

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом –

залік

Критерії оцінювання

Опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, що відображає основні закономірності розвитку гендерних відносин у вітчизняній і

	<p>світовій історії, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості. Вільно послуговується науковою термінологією, проводить порівняння подій і фактів з історії розвитку гендерних відносин в Україні і світі, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз гендерних стереотипів і проявів гендеру у різних сферах суспільного життя та робить відповідні висновки. Здатен самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, використовуючи знання гендерної теорії. Демонструє здатність будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні.</p> <p>Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність.</p>
4	<p>Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, що відображає основні закономірності розвитку гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Достатньо добре знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості. Вільно послуговується науковою термінологією, намагається проводити порівняння подій і фактів з історії розвитку гендерних відносин в Україні і світі, наводити аргументи на підтвердження власних думок, здійснювати аналіз гендерних стереотипів і проявів гендеру у різних сферах суспільного життя та робити відповідні висновки. Використовуючи знання гендерної теорії, здатен самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції. Демонструє здатність будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні. Але при висвітленні питань і формулюванні висновків не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.</p>
3	<p>Здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, що відображає основні закономірності розвитку гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії, послуговується науковою термінологією. Посередньо знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості. Використовуючи знання гендерної теорії, робить спроби на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції. Демонструє здатність будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні. Але при висвітленні питань і формулюванні висновків не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, виявляє фрагментарні знання окремих положень гендерної теорії, допускає істотні неточності та помилки.</p>
2	<p>Здобувач вищої освіти не володіє у достатньому обсязі навчальним матеріалом, що відображає основні закономірності розвитку гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Посередньо знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості. Окремі питання висвітлює поверхнево, майже не послуговуючись науковою термінологією. Робить спроби на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції з точки зору сучасної гендерної політики, але виключно на рівні інтуїції, без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, хоча при цьому демонструє здатність будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні.</p>

1	Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень знань і розуміння навчального матеріалу, що відображає основні закономірності розвитку гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості фрагментарні. Окремі питання відтворює на рівні розпізнавання явищ, майже не послуговуючись науковою термінологією; допускає істотні фактичні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Не робить спроб на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції з точки зору сучасної гендерної політики. Не демонструє здатність будувати оптимальні міжособистісні відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні.
0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; відповідь відсутня.

Розв'язування тестів (денна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання	
12	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 20 питань	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: здобувач вищої освіти знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості; аналізує й виявляє обмежувальні функції гендерних стереотипів; розуміє шляхи побудови оптимальних міжособистісних відносин в сім'ї, робочому колективі, оточенні, у професійній діяльності; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань.
11	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 19 питань	
10	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 18 питань	
9	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17 питань	
8	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 15-16 питань	
7	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 13-14 питань	
6	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-12 питань	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: здобувач вищої освіти знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості; аналізує й виявляє обмежувальні функції гендерних стереотипів; розуміє шляхи побудови оптимальних міжособистісних відносин в сім'ї, робочому колективі, оточенні, у професійній діяльності; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань.
5	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-10 питань	

4	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 7-8 питань	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості у здобувача вищої освіти фрагментарні; виникають труднощі у застосуванні критичного мислення для вирішення поставлених завдань, а також в ході аналізу гендерних стереотипів та у розумінні шляхів побудови оптимальних міжособистісних відносин в сім'ї, робочому колективі, оточенні, у професійній діяльності
3	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-6 питань	
2	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 3-4 питань	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: здобувач вищої освіти практично не володіє знаннями гендерної теорії, базовим категорійно-понятійним апаратом; не використовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань, не здатен аналізувати прояви гендеру у різних сферах суспільного життя.
1	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-2 питань	
0	усі завдання виконано неправильно	

Розв'язування тестів (заочна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання	
23-24	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 38-40 питань	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: здобувач вищої освіти знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості; аналізує й виявляє обмежувальні функції гендерних стереотипів; розуміє шляхи побудови оптимальних міжособистісних відносин в сім'ї, робочому колективі, оточенні, у професійній діяльності; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань.
21-22	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 35-37 питань	
19-20	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 32-34 питань	
17-18	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 29-31 питань	
15-16	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 26-28 питань	
13-14	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 23-25 питань	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: здобувач вищої освіти знає теоретичні та методологічні засади гендерної теорії, систему основних понять, структуру та сутність гендерних характеристик особистості;
11-12	із 40 запропонованих завдань	

	правильну відповідь надано на 20-22 питань	аналізує й виявляє обмежувальні функції гендерних стереотипів; розуміє шляхи побудови оптимальних міжособистісних відносин в сім'ї, робочому колективі, оточенні, у професійній діяльності; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань.
9-10	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17-19 питань	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості у здобувача вищої освіти фрагментарні; виникають труднощі у застосуванні критичного мислення для вирішення поставлених завдань, а також в ході аналізу гендерних стереотипів та у розумінні шляхів побудови оптимальних міжособистісних відносин в сім'ї, робочому колективі, оточенні, у професійній діяльності
7-8	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 14-16 питань	
5-6	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-13 питань	
3-4	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 6-10 питань	
1-2	із 40 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-5 питань	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом, що відображає основні напрями гендерної політики: здобувач вищої освіти практично не володіє знаннями гендерної теорії, базовим категорійно-понятійним апаратом; не використовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань, не здатен аналізувати прояви гендеру у різних сферах суспільного життя.
0	усі завдання виконано неправильно	

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Виконані завдання самостійної роботи демонструють розуміння здобувачем вищої освіти теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, знання структури та сутності гендерних характеристик особистості; досконале вміння використовувати базовий категорійно-понятійний апарат; вміння аналізувати й виявляти обмежувальні функції гендерних стереотипів, прояви гендеру в різних сферах суспільного життя та використовувати знання гендерної теорії в практичних ситуаціях. Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, без помилок.
1	Виконані завдання самостійної роботи демонструють розуміння здобувачем вищої освіти теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, знання структури та сутності гендерних характеристик особистості; достатнє вміння використовувати базовий категорійно-понятійний апарат; достатнє вміння аналізувати й виявляти обмежувальні функції гендерних стереотипів, прояви гендеру в різних сферах суспільного життя та використовувати знання гендерної теорії в практичних ситуаціях. Завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають

	неточності чи незначні помилки.
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Написання реферату (денна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-9	Реферативна робота виконана на високому рівні, виявляє самостійність, творчість та оригінальність, глибоке розуміння проблеми, що розглядається, що свідчить про відмінне засвоєння теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості. Висунуті тези аргументовані. Застосовані порівняння й узагальнення для аналізу проявів гендеру у різних сферах суспільного життя. Наведено альтернативні погляди на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Розкриваючи тему реферату, здобувач вищої освіти аналізує обмежувальні функції гендерних стереотипів та пропонує власне бачення побудови оптимальних міжособистісних відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні, в майбутній професійній діяльності, виходячи із принципів сучасної гендерної політики. Висновки демонструють критичне мислення. Робота відповідає основним вимогам щодо стилю, оформлення, використання цитат.
8-7	Реферативна робота виконана добре, виявляє знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості, розуміння проблеми, що розглядається. Висунуті тези достатньо аргументовані. Зроблений належний аналіз проявів гендеру у різних сферах суспільного життя, різних точок зору на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії і викладена власна позиція щодо гендерних стереотипів та пропонується власне бачення побудови оптимальних міжособистісних відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні, в майбутній професійній діяльності, виходячи із принципів сучасної гендерної політики. Висновки демонструють критичне мислення. Робота відповідає основним вимогам щодо стилю, оформлення, використання цитат.
6-5	Реферативна робота виконана задовільно, допущені незначні помилки при визначенні основних понять, смислових зв'язків тощо, хоча загалом робота виявляє знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, структури та сутності гендерних характеристик особистості, розуміння проблеми, що розглядається. Зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Викладена власна позиція щодо гендерних стереотипів та оцінка проявів гендеру у різних сферах суспільного життя, але вони не достатньо аргументовані. Вимоги щодо оформлення реферату загалом дотримані.
4-3	Реферативна робота виконана задовільно. Виявлено посереднє знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості, наслідком чого є недостатнє розуміння проблеми; тема висвітлена частково. Зустрічаються неточності у викладі матеріалу, мають місце помилки при використанні категорійно-понятійного апарату. Аналіз різних точок зору на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії занадто поверхневий. Висновки не достатньо аргументовані. Власна позиція щодо гендерних стереотипів та оцінка проявів гендеру у різних сферах суспільного життя відсутні. Роботі бракує проблемності та оригінальності. Є недоліки в оформленні реферату.
2-1	Реферативна робота виконана незадовільно. Виявлено недостатнє розуміння проблеми, тема не розкрита. У роботі мають місце серйозні помилки при використанні категорійно-понятійного апарату, у визначенні сутності гендерних характеристик особистості. Відсутній аналіз різних точок зору на проблему

	гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Власна позиція щодо гендерних стереотипів та оцінка проявів гендеру у різних сферах суспільного життя відсутні. Робота несамостійна. Логічна структура, стиль, оформлення викликають серйозні зауваження.
0	реферативна робота не виконана

Підготовка презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
15-13	Презентація виконана на високому рівні, відображає глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Заявлена тема розкрита повністю. Вдало використані порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, проявів гендеру у різних сферах суспільного життя. Презентація відображає альтернативні погляди на проблему на основі опанування здобувачем вищої освіти широкого кола джерел, що репрезентують проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Здобувач вищої освіти аналізує обмежувальні функції гендерних стереотипів та пропонує власне бачення побудови оптимальних міжособистісних відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні, в майбутній професійній діяльності, виходячи із принципів сучасної гендерної політики та із позиції загальнолюдських та національних цінностей. Зроблені самостійні висновки, висловлене власне ставлення до проблеми, що демонструє високий рівень розвитку критичного мислення. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Презентація характеризується оригінальністю.
12-10	Презентація виконана добре, відображає належне розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Заявлена тема розкрита достатньо глибоко. Здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння понятійним апаратом з теми. Використані порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, проявів гендеру у різних сферах суспільного життя. Зроблений аналіз (хоча і дещо обмежений) різних точок зору на проблему на основі опанування здобувачем вищої освіти широкого кола джерел, що репрезентують проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Здобувач вищої освіти аналізує обмежувальні функції гендерних стереотипів та пропонує власне бачення побудови оптимальних міжособистісних відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні, в майбутній професійній діяльності, виходячи із принципів сучасної гендерної політики та із позиції загальнолюдських та національних цінностей. Висловлене власне ставлення до проблеми, що демонструє належний рівень розвитку критичного мислення. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Презентація характеризується оригінальністю.
9-7	Презентація виконана задовільно. Заявлена тема розкрита достатньо. Здобувач вищої освіти демонструє засвоєння теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, володіння категорійно-понятійним апаратом, хоча допускає незначні помилки при визначенні категорій та поясненні теоретичного матеріалу. Порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, проявів гендеру у різних сферах суспільного життя практично відсутні, презентація базується переважно на простій констатації фактів. Включена інформація добута із різноманітних джерел, що репрезентують проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії, але здобувач вищої освіти не може їх порівнювати, а обмежується простим перерахунком. Структурна побудова презентації загалом правильна.
6-4	Презентація виконана задовільно. Присутнє лише часткове висвітлення теми. Здобувач вищої освіти демонструє часткове засвоєння теоретичних та

	методологічних засад гендерної теорії, виникають складності у використанні категорійно-понятійного апарату. Під час викладу матеріалу прослідковується непослідовність, структура роботи не продумана, часом алогічна, що свідчить про низький рівень розвитку критичного мислення. Включена інформація добута із незначної кількості джерел, що репрезентують проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії; здобувач вищої освіти не може їх порівнювати, а обмежується простим перерахунком. Аналіз проявів гендеру у різних сферах суспільного життя та самостійні висновки відсутні. Проект містить переважно текстову інформацію
3-1	Презентація виконана незадовільно. Виявлено недостатнє розуміння проблеми, тема не розкрита. Здобувач вищої освіти припускається серйозних помилок при використанні категорійно-понятійного апарату. Відсутній аналіз різних точок зору, що репрезентують проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим.
0	Презентація відсутня.

Написання контрольної роботи (заочна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
33-40	Контрольна робота виконана на високому рівні, виявляє самостійність, творчість та оригінальність, глибоке розуміння проблеми, що розглядається. Проведено професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел. Висунуті тези аргументовані. Робота демонструє глибоке знання і розуміння теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості. Застосовані порівняння й узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ, проявів гендеру у різних сферах суспільного життя. Наведено альтернативні погляди на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Здобувач вищої освіти аналізує обмежувальні функції гендерних стереотипів та пропонує власне бачення побудови оптимальних міжособистісних відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні, в майбутній професійній діяльності, виходячи із принципів сучасної гендерної політики та із позиції загальнолюдських та національних цінностей. Висновки демонструють критичне мислення. Робота відповідає основним вимогам щодо стилю, оформлення, використання цитат.
25-32	Контрольна робота виконана добре, виявляє знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості, розуміння проблеми, що розглядається. Проведено професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел. Зроблений належний аналіз різних точок зору на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії і викладена власна позиція. Здобувач вищої освіти аналізує обмежувальні функції гендерних стереотипів та пропонує власне бачення побудови оптимальних міжособистісних відносини в сім'ї, робочому колективі, оточенні, в майбутній професійній діяльності, виходячи із принципів сучасної гендерної політики та із позиції загальнолюдських та національних цінностей. Висунуті тези достатньо аргументовані. Висновки демонструють критичне мислення. Робота відповідає основним вимогам щодо стилю, оформлення, використання цитат.
17-24	Контрольна робота виконана задовільно, допущені незначні помилки при визначенні категорій, смислових зв'язків тощо, хоча загалом робота виявляє знання теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи

	основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості, розуміння проблеми, що розглядається. Проведено професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел. Зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему гендерних відносин у вітчизняній і світовій історії. Викладена власна позиція щодо основних напрямків сучасної гендерної політики та використання знань гендерної теорії у повсякденному житті, але вона не достатньо аргументована. Вимоги щодо оформлення контрольної роботи загалом дотримані.
9-16	Контрольна робота виконана задовільно. Виявлено недостатнє розуміння проблеми, теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості; тема висвітлена частково. Зустрічаються неточності у викладі матеріалу, мають місце помилки при використанні категорійно-понятійного апарату. Аналіз різних точок зору на проблему гендерних відносин, що базується на інформації з різних первинних та вторинних джерел, занадто поверхневий. Висновки не достатньо аргументовані. Власна позиція щодо основних напрямків сучасної гендерної політики та використання знань гендерної теорії у повсякденному житті відсутня. Роботі бракує проблемності та оригінальності. Є недоліки в оформленні контрольної роботи.
1-8	Контрольна робота виконана незадовільно. Виявлено недостатнє розуміння проблеми, теоретичних та методологічних засад гендерної теорії, системи основних понять, структури та сутності гендерних характеристик особистості, тема не розкрита. Відсутній аналіз різних точок зору на проблему гендерних відносин, що базується на інформації з різних первинних та вторинних джерел. У роботі мають місце серйозні помилки при використанні категорійно-понятійного апарату. Власна позиція щодо основних напрямків сучасної гендерної політики та використання знань гендерної теорії у повсякденному житті відсутня. Робота несамостійна. Логічна структура, стиль, оформлення викликають серйозні зауваження.
0	Контрольна робота не виконана

11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)	Написання реферату	Підготовка презентації	
Тема 1. Гендер як наука і навчальна дисципліна. Гендерна політика.	-		2			2
Тема 2. Розвиток гендерних відносин у світовій історії.	5		2			7

Тема 3. Жіночий рух як соціокультурний феномен. Феміністський рух.	5	12	2			2
Тема 4. Гендерна політика у сфері економіки і трудових відносин.	5		2			7
Тема 5. Політична сфера: гендерний аспект.	5		2			7
Тема 6. Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров'я.	5		2			17
Тема 7. Гендерні відносини в сім'ї. Гендерна сімейна політика.	5		2			7
Тема 8. Гендерні стереотипи. Проблеми гендерної рівності й ЗМІ.	5	12	2			2
Самостійна робота				10	15	25
Разом	35	24	16	10	15	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(заочна форма навчання)

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)	Написання контрольної роботи	Підготовка презентації	
Тема 1. Гендер як наука і навчальна дисципліна. Гендерна політика.	-		2			2
Тема 2. Розвиток гендерних відносин у світовій історії.	-		2			7
Тема 3. Жіночий рух як соціокультурний феномен. Феміністський рух.	-	12	2			2
Тема 4. Гендерна політика у сфері економіки і трудових відносин.	-		2			7
Тема 5. Політична сфера: гендерний аспект.	-		2			7
Тема 6. Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров'я.	-		2			17
Тема 7. Гендерні відносини в сім'ї. Гендерна сімейна політика.	-		2			7
Тема 8. Гендерні стереотипи. Проблеми гендерної рівності й ЗМІ.	5	12	2			2
Самостійна робота				40	15	25
Разом	5	24	16	40	15	100

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гендер і державна політика : навч. посіб. Київ : Основи, 2004. 394 с.
2. Гендерні медійні практики : навч. посіб. з гендерної рівності та недискримінації для студ. вищих навч. закладів / заг. ред.: Сергій Штурхецький. Київ, 2014. 206 с.
3. Мельник Т., Кобелянська Л. Гендер у термінах, правових актах і практиці перетворень : словник-довідник. Київ : Логос, 2020. 239 с.
4. Основи гендерного аналізу : навч. посіб. / уклад. О. Рудік. Київ : К.І.С., 2013. 112 с.
5. Основи теорії Гендеру : навч. посіб. / відповід. ред. М. М. Скорик. Київ : К.І.С., 2004. 536 с.
6. Оцінювання соціально-гендерного впливу стратегій, програм і проектів регіонального розвитку : практ. посіб. / М. Колодій та ін.; за заг. ред. І. Санжаровського. Київ : К.І.С., 2012. 80 с.
7. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність : навч. посіб. Київ, 2018. 204 с.

Допоміжні

1. Аналіз державної політики та нормативно-правових актів на відповідність принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Київ, 2014. 122 с.
2. Гендерна політика в системі державного управління / за заг. ред. М. М. Білинської. Запоріжжя : Друкарський світ, 2011. 132 с.
3. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні : Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН. Київ, 2014. 122 с.
4. Впровадження комплексного гендерного підходу в роботу органів державної виконавчої влади на регіональному рівні : метод. реком. / авт.-упоряд.: Євченко С. В., Остапчук О. Л. Житомир : ФОП Оржехівський А. О., 2018. 56 с.
5. Гендерна політика в системі публічного управління України / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, А. Алексеенко, О. Бутенко, В. Костик, О. Руденко, Н. Богданова ; за заг. ред. К. Ващенко]. Київ : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 125 с.
6. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ, 2015. 44 с.
7. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика : монографія. Київ : «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с.
8. Грицяк Н. В. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ, 2004. 382 с.
9. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. Київ : Центр Разумкова, Вид-во «Заповіт», 2016. 244 с.
10. Гендерна рівність: міфи, факти державна політика. Київ, 2020. 60 с.
11. Лазар І. Г. Механізми забезпечення паритетної демократії в органах публічної влади : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2009. 232 с.
12. Лазар І. Г. Механізми формування гендерної політики: теоретико-методологічні аспекти : наукове дослідження / за наук. ред. д. держ. упр., професора О. Я. Лазора. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. 336 с.
13. Лазар І. Г. Гендерна політика: поняття, визначення, управлінські підходи : видання 2-ге, доповнене. Львів : Ліга-Прес, 2006. 178 с.
14. Левченко К. Гендерне тяжіння. Виклики та рішення. Харків : Фоліо, 2019. 320 с.
15. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 256 с.
16. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація : посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ, 2014. 65 с.
17. Марценюк Т. Інтеграція гендерної складової : аналітичні матеріали. Київ : МФ «Відродження», 2019. 28 с.

18. Мельник Т. М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. Київ : Стилос, 2010. 440 с.

19. Мельник Т. М. Міжнародний досвід гендерних перетворень. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. Київ : Логос, 2004. 320 с.

20. Мельник Т. М., Кобилянська Л. С. Сучасне гендерне мислення : словник. Київ: К.І.С., 2005. 280 с.

Інформаційні ресурси

1. Аналітичні звіти Жіночого консорціуму в Україні. URL : <http://wcu-network.org.ua/page-not-found>

2. Бібліотека Гендерного інформаційно-аналітичного центру «Крона». URL : <http://www.krona.org.ua/nash.html>

3. Гендер в деталях. URL : <https://genderindetail.org.ua>

4. Гендерна мапа України. URL : <http://gendermap.org.ua>

5. Гендерні дослідження в Україні. URL : <http://www.genderstudies-ukraine.org/ukr>

6. Добірка матеріалів з жіночої / Гендерної тематики на сайті «Україна Модерна». URL : <http://uamoderna.com/robochij-stil/womens-gender-studies-um>

7. Дослідження Гендерної (не)рівності аналітичного центру CEDOS. URL : <http://www.cedos.org.ua/uk/osvita>

8. Електронна бібліотека Української асоціації жіночої історії. URL : <http://www.womenhistory.org.ua/index.php/elektronni-resursi/16-elektronna-biblioteka>

9. Жінки - це 50% успіху України (участь жінок в громадсько-політичному житті). URL: <https://50vidsofkiv.org.ua80>

10. Музей історії жіноцтва, жіночого і Гендерного руху. URL : <http://gender.at.ua>